

**Miljø- og
Fødevareministeriet**
Departementet

Den 8. maj 2019
MFVM 823

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om udkast til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) xx/2019 af dd.mm.2019 om ændring af gennemførelsesforordning 540/2011 for så vidt angår forlængelse af godkendelsesperioden for aktivstofferne: 1-methylcyclopropen, beta-cyfluthrin, chlorotoluron, clomazon, cypermethrin, daminozid, deltamethrin, dimethenamid-p, fludioxonil, flufenacet, fosthiazat, indoxacarb, MCPA, MCPB, natriumaluminiumsilikat, peberstøv som ekstraktionsrest (PDER), prosulfocarb, thiophanat-methyl (Komitésag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen forventes at foreslå at forlænge godkendelsesperioden for en række aktivstoffer i AIR III og AIR IV fornyelsesprogrammerne, hvor godkendelsen i henhold til forordning 1107/2009 udløber mellem august 2019 og oktober 2019. Hvis forslagene bliver vedtaget, vil udløbsdatoen for godkendelserne i Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) Nr. 540/2011 af 25. maj 2011 om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009 for så vidt angår listen over godkendte aktivstoffer blive ændret. Forlængelserne er en konsekvens af, at den igangværende genvurdering ikke er færdiggjort på grund af forsinkelser. Der er ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for regioner og kommuner. Der er marginale administrative konsekvenser for staten, da de danske godkendelser af midler med disse aktivstoffer skal forlænges. Forslagene har umiddelbart ingen erhvervsøkonomiske konsekvenser. Sagen kan dog potentielt have erhvervsøkonomiske konsekvenser, såfremt der ikke opnås enighed om forlængelse til følgende aktivstoffer: Indoxacarb og thiophanat-methyl, da der på nuværende tidspunkt er godkendte midler med disse stoffer i Danmark. Forslagene forventes sat til afstemning i den stående komité for planter, dyr, fødevarer og foder den 20. - 21. maj 2019. Samlet set påvirker forslaget miljøbeskyttelsesniveauet neutralt, da stofferne er godkendt i EU i dag. Regeringen mener, at det er rimeligt at forlænge udløbstiden for de pågældende aktivstoffer for at kunne nå genvurderingen, da der kræves ekstra tid til at gennemføre revurderingsprogrammerne. Regeringen agter på denne baggrund at støtte Kommissionens forslag, idet der dog lægges afgørende vægt på, at godkendelsesperioden for dimethenamid-p, indoxacarb og thiophanat-methyl ikke forlænges, da der for disse stoffer allerede nu foreligger en konklusion fra den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet (EFSA) i forbindelse med EU revurdering, der viser en uacceptabel risiko for mennesker eller miljø. Endvidere lægges der afgørende vægt på, at Kommissionen fremsætter forslag om fornyelse/ikke fornyelse af stofferne beta-cyfluthrin og cypermethrin i 2019, da der for begge aktivstoffer foreligger vurderingsrapporter fra EFSA, hvori

der er flere problematiske områder, men da Kommissionen endnu ikke har fremsat et endeligt forslag om godkendelse eller ikke-godkendelse, er der endnu ikke taget stilling til, hvorvidt der forsæt kan vises sikker anvendelse af stofferne. Desuden lægges der vægt på, at Kommissionen skal sikre, at forslagene kommer til afstemning så snart som muligt efter at Kommissionens vurderingsrapporter foreligger, særligt hvis EFSA har identificeret en risiko for sundhed eller miljø.

Baggrund

Foreløbige forslag til Kommissionsforordning “ Udkast til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) xx/xx af dd.mm.2019 om ændring af gennemførelsesforordning 540/2011 for så vidt angår forlængelse af godkendelsesperioden for aktivstofferne 1-methyl-cyclopropen, beta-cyfluthrin, chlorotoluron, clomazon, cypermethrin, daminozid, deltamethrin, dimethenamid-p, fludioxonil, flufenacet, fosthiazat, indoxacarb, MCPA, MCPB, natriumaluminiumsilikat, peberstøv som ekstraktionsrest (PDER), prosulfocarb, thiophanat-methyl” forventes fremsendt til medlemsstaterne.

Forslagene har hjemmel i forordning 1107/2009 om plantebeskyttelsesmidler artikel 17, som fastlægger, at en godkendelse af et aktivstof kan forlænges i en periode, der er tilstrækkelig til at vurdere en ansøgning om fornyet godkendelse.

Forslaget behandles i den stående komité for planter, dyr, fødevarer og foder. Afgiver Komitéen en positiv udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen forslagene. Afgiver Komitéen en negativ udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen ikke forslagene. Afgives der ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal, kan Kommissionen indenfor to måneder forelægge komitéen ændrede forslag, eller indenfor en måned forelægge forslagene for appeludvalget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en negativ udtalelse om forslagene, kan Kommissionen ikke vedtage forslagene. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en positiv udtalelse, vedtager Kommissionen forslagene. Afgiver appeludvalget ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal, kan Kommissionen på egen hånd vedtage forslagene.

Forslagene forventes sat til afstemning i den stående komité for planter, dyr, fødevarer og foder den 20.-21. maj 2019.

Formål og indhold

De foreløbige forslag drejer sig om at forlænge godkendelsen af en række aktivstoffer, der tidligere har været optaget på bilag I til direktiv 91/414/EØF om plantebeskyttelsesmidler, og som med plantebeskyttelsesmiddelforordningens ikrafttræden den 14. juni 2011 er overført til listen over godkendte aktivstoffer. Stofferne tilhører de såkaldte AIR III og AIR IV fornyelsesprogrammer.

Grunden til at der foreslås en forlænget godkendelse er, at EU vil give tilstrækkelig tid til at tilgodese tid til en ligelig fordeling af opgaver mellem medlemsstaterne, og at sørge for, at der er tilstrækkelige ressourcer til vurdering og afgørelse med hensyn til stoffernes eventuelle fornyelse.

Godkendelsen forventes forlænget for de nævnte aktivstoffer, hvor godkendelsen udløber mellem august 2019 og oktober 2019. Det forventes, at forlængelsen af disse aktivstoffer vil blive ændret. Dermed vil der blive tilstrækkelig tid til at gennemføre vurderingen af ansøgningerne om fornyet godkendelse af de pågældende aktivstoffer.

Aktivstoffer, som foreslås forlænget, hvor der er godkendt midler i Danmark (anvendelsesområder er angivet):

- Beta-cyfluthrin, anvendes til bekæmpelse af insekter i hvede, rug, triticale, sennep, olieræddike, raps, friske ærter med og uden bælg (ikke sukkerærter), kartofler, roer, fodermajs, rybs, rosenkål, hovedkål, bladkål, prydplanter, samt i æbler, pærer, kløver og frøgræs.
- Clomazon, anvendes til ukrudtsbekæmpelse i kartofler, raps, bønner og ærter.
- Cypermethrin, anvendes til bekæmpelse af insekter udendørs i korn, raps, hovedkål, blomkål, broccoli, ærter, bønner, jordbær, prydplanter, tømmer, stiklinger og planteskolekulturer samt tomater, agurker og prydplanter i væksthuse.
- Daminozid, anvendes til vækstregulering af pottedplanter, udplantningsplanter og krysantemum til afskæring.
- Deltamethrin, anvendes til bekæmpelse af kornskadedyr i tomme kornlagre, opbevaringsrum i skibe og lastbiler samt transport- og procesanlæg for korn.
- Fludioxonil, anvendes til bekæmpelse af svampesygdomme ved bejdsning af korn, læggekartofler, kål-, gulerods-, løg- og spinatfrø, samt bekæmpelse af svampesygdomme i jordbær, ærter med og uden bælg, samt prydplanter i væksthuse.
- MCPA, anvendes til ukrudtsbekæmpelse i korn, frøgræs og græsmarker samt græsplæner.
- Prosulfocarb, anvendes til ukrudtsbekæmpelse i vintersæd, kartofler og frøgræs.

Aktivstoffer, som foreslås forlænget, hvor der ikke er godkendt midler i Danmark:

- Chlorotoluron.
- Flufenacet.
- Fosthiazat.
- MCPB.
- Peberstøv som ekstraktionsrest (PDER).
- Natriumaluminiumsilikat.

Aktivstoffer, som foreslås forlænget (anvendelsesområder er angivet for de aktivstoffer, hvor der er midler godkendt i Danmark), såfremt der ikke opnås enighed om afstemning om fornyelse eller ikke fornyelse inden aktivstoffets udløb:

- 1-methylcyclopropen, anvendes til spirehæmning af læggekartofler.
- Dimethenamid-P.
- Indoxacarb, anvendes til bekæmpelse af glimmerbøsser i vinterraps, vårraps og rybs samt bekæmpelse af insekter i æbler, pærer, vin, agurk, courgetter, græskar, tomat, peberfrugt, chili, aubergine, melon, rødkål, hvidkål, savojkål, rosenkål, blomkål, broccoli, fodermajs og sukermajs.
- Thiophanat-methyl, anvendes til bekæmpelse af svampesygdomme i hvede, raps, blommer og kirsebær.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslagene.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslagene er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Udløbsdatoen for godkendelserne af de nævnte stoffer ligger mellem august 2019 og oktober 2019 i henhold til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) Nr. 540/2011 af 25. maj 2011 om gennem-

førelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009. Forordningen er direkte gældende i Danmark.

Konsekvenser

Hvis forslagene bliver vedtaget, vil udløbsdatoen for godkendelserne i Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) Nr. 540/2011 af 25. maj 2011 om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009 for så vidt angår listen over godkendte aktivstoffer blive ændret. Denne liste er direkte gældende i Danmark, og der vil derfor ikke være lovgivningsmæssige konsekvenser af forslaget.

Forslagene har ingen væsentlige statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget. Der er marginale administrative konsekvenser for staten, da de danske godkendelser af midler med disse aktivstoffer skal forlænges. Forslagene skønnes ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser. Forslagene har umiddelbart ingen erhvervsøkonomiske konsekvenser. Sagen kan potentielt have erhvervsøkonomiske konsekvenser, såfremt der opnås enighed om ikke at forlænge godkendelsen af følgende aktivstoffer: Indoxacarb og thiophanat-methyl, da der på nuværende tidspunkt er godkendt midler med disse stoffer i Danmark.

De økonomiske konsekvenser af en ikke fornyet godkendelse af indoxacarb er vurderet af Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet (AGRO). Indoxacarb anvendes i Danmark til insektbekæmpelse i æbler og pærer, i en række grøntsager i væksthuse og på friland samt i visse havefrø samt i majs og raps. Langt størstedelen af indoxacarb anvendes i rapsdyrkingen.

På nuværende tidspunkt er der alternative midler, og derfor er der ingen problemer med bekæmpelse af glimberbøsser i raps og korsblomstrede frøafgrøder, og der vil på nuværende tidspunkt derfor ikke være nævneværdige erhvervsøkonomiske konsekvenser. Men hvis der på sigt udvikles resistens overfor et alternativt middel, som det er tilfældet i flere af vores nabolande, vil det kunne have store erhvervsøkonomiske konsekvenser.

AGRO vurderer, at der for de fleste frugter og grøntsager findes alternativer, som dog ikke alle er optimale, da nogle midlers anvendelse afhænger af brug af nytte dyr og af vejrforhold. Blandt andet derfor er det vanskeligt at vurdere, hvor stort skadedyrsangrebet vil blive, og det er derfor ikke muligt at kvantificere et udbyttetab hos frugt og grøntsager.

De økonomiske konsekvenser af ikke fornyet godkendelse af thiophanat-methyl er vurderet af Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet (AGRO).

Thiophanat-methyl er godkendt til bekæmpelse af svampesygdomme i hvede, kirsebær og blommer samt mindre anvendelse til bekæmpelse af svampesygdomme i juletræer, pyntegrønt, planteskolekulturer og prydplanter. Grundet den relativt høje afgift anvendes midlet ikke i hvede i praksis. Anvendelsen i hvede er derfor ikke taget med i vurderingen.

Det har ikke været muligt at forudsige de konkrete erhvervsøkonomiske konsekvenser ved en ikke-fornyelse af thiophanat-methyl. Der foreligger ingen forsøgsresultater, der viser, hvilken betydning angreb af de ovennævnte svampesygdomme har for nedgang af salget af kirsebær og blommer samt prydplanter og planteskolekulturer. Det har derfor ikke været muligt at få oplysninger om et anslået udbytte-tab via eksperter, og AGRO kan derfor ikke kvantificere de økonomiske konsekvenser. Konsekvenserne vurderes, at være over 10 millioner kr. pr. år.

Den årlige omsætning vedrørende blommer og kirsebær er på 39,3 mio. kr. årligt. Der findes flere alternative midler til anvendelse i både kirsebær og blommer. Disse alternativer har dog begrænsninger i forhold til thiophanat-methyl. Det har ikke været muligt at kvantificere udbyttetab. For et af de alternative midler er der allerede kendte resistensproblemer, hvorfor resistens i fremtiden måske ville kunne føre til større udbyttetab.

Den årlige omsætning for planteskolekulturer og pryddplanter er på 467 mio. kr. årligt. Der findes flere godkendte alternativer på markedet. Det har ikke været muligt at kvantificere udbyttetab.

Den årlige omsætning for juletræsproducenterne er på 1,8 mia. kr., hvoraf 1,5 mia. kr. er i eksportværdi. Det har ikke været muligt at kvantificere det udbyttetab, der kan forventes uden muligheden for at anvende thiophanat-methyl.

Forslagene vil påvirke miljøbeskyttelsesniveauet i Danmark neutralt, idet det ikke ændrer på hvilke midler med de pågældende aktivstoffer, der på nuværende tidspunkt er godkendt i Danmark.

Det bemærkes, at der for stofferne beta-cyfluthrin, cypermethrin, dimethenamid-p, indoxacarb og thiophanat-methyl allerede nu foreligger en konklusion fra den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) i forbindelse med EU revurdering, der viser en uacceptabel risiko for mennesker eller miljø.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i EU miljøspecialudvalget.

Det Økologiske Råd finder, at der skal afsættes de nødvendige ressourcer til at gennemføre reevalueringen, idet nogle af de omhandlede aktive stoffer med stor sandsynlighed har uacceptable virkninger på sundhed og miljø. Det Økologiske Råd finder, at godkendelsesperioden for beta-cyfluthrin, cypermethrin, dimethenamid-p, indoxacarb og thiophanat-methyl ikke bør forlænges. Angående de øvrige pesticider har Det Økologiske Råd følgende betænkeligheder: Herbicidet chlorotoluron indebærer en risiko for forurening af grundvandet. Stoffet er desuden moderat giftigt for fugle, regnorme og de fleste vandlevende organismer. Fungicidet fludioxonil er persistent i jord og kan indebære en risiko for partikelbundet nedsivning til grundvandet. Herbicidet flufenacet kan udvise persistens i jord under visse betingelser. Stoffet er giftigt for fauna og flora. Nematicidet og insekticidet fosthiazat indebærer en risiko for sundheden og for nedsivning til grundvandet. Det er desuden meget giftigt for bier. Samt at herbicidet MCPA indebærer en risiko for forurening af grundvandet. Derfor kan det vise sig ved evalueringen, at nogle af disse stoffer heller ikke bør forlænges.

Hertil skal det bemærkes, at der for stofferne chlorotoluron, fludioxonil, flufenacet, fosthiazat og MCPA endnu ikke foreligger en fornyet vurdering fra EFSA. Og det kan på den baggrund ikke vurderes om der med de nye data indsendt i forbindelse med fornyelsen, fortsat kan vises sikker anvendelse af stofferne. Kun fludioxonil og MCPA er godkendt i Danmark

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslagene i andre medlemsstater. På baggrund af tidligere afstemninger om lignende forslag forventes der at være et kvalificeret flertal for forslagene blandt medlemsstaterne.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er enig med Kommissionen i, at det er nødvendigt at give ekstra tid til at gennemføre revideringsprogrammerne. Regeringen agter på denne baggrund at støtte Kommissionens forslag, idet

der dog lægges afgørende vægt på, at godkendelsesperioden for dimethenamid-p, indoxacarb og thiophanat-methyl ikke forlænges, da der for disse stoffer allerede nu foreligger en EFSA konklusion i forbindelse med EU revurdering, der viser en uacceptabel risiko for mennesker eller miljø. Endvidere lægges der afgørende vægt på, at Kommissionen fremsætter forslag om fornyelse/ikke fornyelse af stofferne beta-cyfluthrin og cypermethrin i 2019, da der for begge aktivstoffer foreligger vurderingsrapporter fra EFSA, hvori der er flere problematiske områder, men da Kommissionen endnu ikke har fremsat et endeligt forslag om godkendelse eller ikke-godkendelse, er der endnu ikke taget stilling til, hvorvidt der forsat kan vises sikker anvendelse af stofferne. Desuden lægges der vægt på, at Kommissionen skal sikre, at forslagene kommer til afstemning så snart som muligt efter at Kommissionens vurderingsrapporter foreligger, særligt hvis EFSA har identificeret en risiko for sundhed eller miljø.

Det bemærkes, at regeringen tidligere ikke har kunnet støtte fornyet godkendelse af aktivstoffet dimethenamid-p, og at regeringen tidligere har støttet ikke fornyet godkendelse af aktivstofferne indoxacarb og thiophanat-methyl.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Der er tidligere oversendt grundnotat om aktivstoffet dimethenamid-p til Folketingets Europaudvalg den 15. marts 2018. Der er endvidere oversendt grundnotat om aktivstoffet indoxacarb til Folketingets Europaudvalg den 15. oktober 2018 og endelig er der oversendt grundnotat om aktivstoffet thiophanat-methyl til Folketingets Europaudvalg den 3. december 2018.

Notaterne er ligeledes oversendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.